

Nr 534.

Av herr **Björling**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 170, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1945/46.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 170, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1945/46 framlägger departementschefen (s. 135 ff.) förslag om ändrade grunder för avlöning åt underofficerare och underbefäl vid utbildning till officer. Tidigare har gällt, att endast beställningshavare med försörjningsplikt efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall kunnat medgivas få helt eller delvis behålla med sin beställning på stat förenade löneförmåner under kommendering till officersutbildning. Oaktat att 1944 års riksdag lämnade utan erinran av Kungl. Maj:t då förordad uppmjukning av behovsprövningen så till vida, att härvid hänsyn fick tagas även till skattebördan eller annan av särskilda omständigheter betingad skuldbördan, har det visat sig, att osäkerheten i fråga om de ekonomiska förmånerna under officersutbildningen för här berörd personal förhindrat uppnåendet av full effekt av officersutbildningen »den långa vägen» därigenom, att för sådan vidareutbildning lämpliga underofficerare och underbefäl avstått från att söka hävda sig i konkurrensen. Flera av dem, som påbörjat utbildningen, ha som skäl för ansökningar om att få behålla tidigare löneförmåner anfört, att de eljest sett sig nödsakade att avbryta densamma på grund av ekonomiska svårigheter.

Vid ett genomförande av propositionens förslag skulle dessa olägenheter effektivt elimineras. Därmed undanröjas dock inte de ekonomiska besvär, som i många fall torde vara för handen för de underofficerare och underbefäl, vilka för närvarande äro under utbildning till officerare. För deras vidkommande har visserligen vad avser innevarande budgetår mindre restriktiv behovsprövning än tidigare tillämpats, men resultatet kan dock icke i alla fall ha svarat mot vad som enligt nu föreliggande förslag anses vara skäligt. I den mån de nya principerna komma i tillämpning, innan deras officersutbildning avslutats, komma de vidare att undantagslöst få bibehålla sina med beställningen som underofficer eller officer på stat förenade löneförmåner under den återstående utbildningstiden, medan däremot någon kompensation för uteblivna eller minskade löneförmåner i beställningen icke lämnas för den förflutna delen av utbildningstiden. Detta resultat torde komma att te sig svårförståeligt för de berörda beställningshavarna och framstå som inkonsekvent.

Ehuru ändrade bestämmelser om löneförmåner, vilka avse att förbättra per-

sonalens villkor, principiellt icke bruka givas retroaktiv verkan, synas här föreligga särskilda omständigheter, som kunna motivera ett undantag från regeln. Starka billighetsskäl kunna åberopas för att den av Kungl. Maj:t nu föreslagna ordningen givas retroaktiv tillämpning från och med ingången av innevarande budgetår. Härigenom skulle någon åtskillnad mellan löneförmånerna under olika tidsperioder av officersutbildningen undvikas för majoriteten av nuvarande elever vid krigsskolorna, tillhörande här berörda kategori. Endast där krigsskoleutbildningen är tvåårig — vid marinen och flygvapnet — skulle dylik skillnad uppkomma för eleverna i andra årskursen. Nämda undantag skulle endast komma att beröra ett fåtal elever, emedan vidarebefordran vid nämnda försvarsgrenar hittills haft ringa omfattning.

Ett ytterligare skäl för att medgiva retroaktiv tillämpning i här föreslagen omfattning är, att den ändring av principerna för behovsprövningen, som tillämpats från och med innevarande budgetår, kan sägas utgöra ett första steg mot den nu föreslagna, fullt tillfredsställande omläggningen. Därest förslag om ändrade bestämmelser angående antagning av officers- och reservofficersaspiranter till officer på aktiv stat och i reserven kunnat avgivas av de militära myndigheterna och försvarets civilförvaltnings yttrande däröver hunnit inhämtas, innan Kungl. Maj:ts proposition i här berört ämne till 1944 års riksdag avlämnats, talar sannolikheten för att Kungl. Maj:ts förslag redan då fått samma utformning som det nu föreliggande. Den omständigheten att utvecklingen gått etappvis kan anses utgöra motiv för att här berörda, under utbildning varande elever bli delaktiga av den slutliga förbättringen av förmånerna från den tidpunkt, då nämnda utveckling inleddes.

Med hänvisning till det ovan anförda får jag hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 170 angående ändrade grunder för avlöning åt underofficerare och underbefäl vid utbildning till officer måtte uttala, att vad Kungl. Maj:t i detta avseende förordat må äga tillämpning från och med budgetåret 1944/45.

Stockholm den 5 april 1945.

Carl Björling.
